

Handläggare
Marie Ehrenbåge
Telefon: 0850818251

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2020-08-27

Riktlinjer för föreningsbidrag

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till riktlinjer för föreningsbidrag.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade i budget för 2020 att kommunstyrelsen i samarbete med berörda nämnder ska ta fram stadsövergripande riktlinjer för föreningsbidrag som överensstämmer med stadens demokrativillkor. Förslaget till riktlinjer klargör hur demokrativillkoret säkerställs och vilken information som ska kontrolleras i samband med föreningsbidrag. Förslaget är tänkt att vara ett stöd i nämndernas arbete med föreningsbidrag, det är dock nämndernas egna riktlinjer eller rutiner för hantering av föreningsbidrag som förtydligar syftet med respektive nämnds föreningsbidrag.

Förvaltningen har länge efterfrågat stadsgemensamma riktlinjer för föreningsbidrag. Förslaget innehåller dock långtgående krav på vad en ansökan om bidrag ska innehålla. Förvaltningen bedömer att det riskerar att motverka direktiven i kommunfullmäktiges budget som säger att civilsamhällets arbete ska underlättas och stärkas.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget för 2020 fick kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram stadsövergripande riktlinjer för föreningsbidrag som möter stadens demokrativillkor. Samråd har skett med stadsledningskontorets juridiska avdelning, arbetsmarknadsförvaltningen, idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen, socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen samt Skärholmens och Spånga–Tenstas stadsdelsförvaltningar.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till ett antal instanser, bland annat alla stadsdelsnämnder, för yttrande senast den 1 september 2020.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsutveckling.

Remissen i sammanfattning

Stockholms stad har sedan tidigare riktlinjer för arbetet mot våldsbejakande extremism. I dessa framgår att inget stöd i form av ekonomiska bidrag ska ges från staden till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Bidrag ska följas upp noggrant och utvärderas av den bidragsgivande nämnden.

Det huvudsakliga syftet med det så kallade demokrativillkoret är att förhindra att bidrag går till verksamheter som står i strid med de grundläggande värderingar som ska skyddas och främjas av det allmänna. För att säkerställa detta ska nämnderna i sina riktlinjer eller rutiner för handläggning av föreningsbidrag föra in ett demokrativillkor.

Det förslag till riktlinjer som nu remissbehandlas är tänkt att vara ett stöd i nämndernas arbete med föreningsbidrag. Det är dock nämndernas egna riktlinjer eller rutiner för hantering av föreningsbidrag som förtydligar syftet med respektive nämnds bidrag.

Demokrativillkoret konkretiseras i de föreslagna riktlinjerna genom att bidrag inte ska lämnas till en förening eller organisation om den eller någon av dess företrädare inom ramen för verksamheten

1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat sätt otillbörligt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter,
2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
3. rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2 eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

I de föreslagna riktlinjerna klargörs

- hur demokrativillkoret säkerställs,
- vilken information som ska kontrolleras och granskas i samband med bidragsansökan,
- att nämnden ska dokumentera vilka bedömningar som gjorts samt
- att rubrikerna Uppföljning och Återbetalning ska ingå i ett beslut om att bidrag ska ges.

Enligt föreslagna riktlinjer ska ansökan vid varje ansökningstillfälle innehålla uppgifter om

- föreningens/organisationens namn
- organisationsnummer
- skatter och avgifter
- moms, arbetsgivaravgifter eller F-skatt
- skulder hos kronofogden
- styrelse
- postadress till föreningen
- beslut som visar föreningens samtliga firmatecknare
- personnummer samtliga firmatecknare
- föreningens stadgar
- protokoll senaste årsmötesprotokoll, får ej vara äldre än 1 år,
- föreningens senaste verksamhetsberättelse
- ekonomisk redovisning
- eventuella medsökande föreningar (organisationsnummer)
- samma uppgifter som ovan för medsökande föreningar
- andra pågående ansökningar om bidrag i kommunen eller hos annan

Riktlinjerna bedöms inte få några konsekvenser för gällande organisation eller ökade driftkostnader.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Farsta stadsdelsnämnd beviljar varje år föreningsbidrag till föreningar med lokal verksamhet. Under de senaste åren har bidraget legat på 500 000 kronor. Nämnden beslutade i december 2019 om nya villkor för föreningsbidrag där demokrativillkoret är väl inarbetat utifrån statens offentliga utredning Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället – Vägledning för handläggare (SOU 2019:35). I nämndens villkor formuleras demokrativillkoret så här:

”Föreningen ska:

- ha ett syfte som är förenligt med de värderingar som präglar ett demokratiskt samhälle
- vara öppen för alla som instämmer i föreningens målsättning och inriktning
- ha av medlemmarna godkända stadgar och av medlemmarna utsedd styrelse
- ta ställning för den enskildes grundläggande fri- och rättigheter
- arbeta enligt grundläggande demokratiska principer,
- verka för jämställdhet, mångfald, alla människors lika värde och likabehandling i sin verksamhet”

Förvaltningen har också arbetat med att förenkla ansökningsblanketter och handläggningsrutiner för att underlätta för föreningslivet.

Förvaltningen har länge efterfrågat stadsgemensamma riktlinjer för föreningsbidrag och välkomnar därför förslaget. En stor del av innehållet i de föreslagna riktlinjerna är direkt hämtat från den ovan nämnda statliga utredningen. För att förbättra användarvänligheten skulle det vara en fördel om dokumentet kortas ner och att utredningen endast finns med i källförteckningen.

Förslaget innehåller långtgående krav på vad en ansökan om bidrag ska innehålla. Dessa är mer långtgående än de rutiner stadsdelsnämnden har idag. Att lämna in stadgar varje år och att begära in personnummer på samtliga firmatecknare i föreningen varje år bedömer vi som onödigt omfattande. Våra rutiner är att stadgar, årsmötesprotokoll, verksamhetsplan och verksamhetsberättelse med ekonomisk redovisning ska lämnas vid första ansökningstillfället och senare på uppmaning av förvaltningen. Organisationen ska vara registrerad hos Skatteverket som ideell förening och ha en budget i balans samt följa god redovisningssed.

Kraven på vad ansökan ska innehålla borde stå i relation till bidragets storlek. Förvaltningen vill peka på risken att en alltför krånglig ansökningsprocess riskerar att motverka direktiven i kommunfullmäktiges budget som säger att civilsamhällets arbete ska underlättas och stärkas och att staden ska underlätta för föreningslivet att söka bidrag. Stockholms stad behöver hitta balansen mellan att å ena sidan sätta rimliga villkor för att säkerställa grundläggande demokratiaspekter och å andra sidan stärka civilsamhällets arbete. Vi ser risken att flera föreningar i stadsdelsområdet faller bort för att ansökningsförfarandet blir för omständligt och krävande.

Förslaget omfattar enbart demokrativillkoret och inga andra aspekter som nämnden måste beakta när man lämnar föreningsbidrag. Förvaltningen ser fram emot en annan utveckling som kommunfullmäktige ger direktiv om i budgeten, nämligen:

- ett kommungemensamt register över föreningar som mottagit bidrag
- en digitaliserad hantering av föreningsbidraget
- en långsiktig stadsövergripande samordning och uppföljning som främjar jämlika förutsättningar för det lokala civilsamhället i samarbete med berörda nämnder

Förvaltningen gör preliminärt bedömningen att demokrativillkoren i nämndens nya villkor för föreningsstöd inte behöver justeras med anledning av de nya föreslagna stadsgemensamma riktlinjerna, men däremot måste våra ansökningsrutiner skärpas och utökas.

Förvaltningen konstaterar att fungerande regler och rutiner för demokrativillkor och föreningsbidrag syftar till att gynna bland annat jämställdhet.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Jonas Wilhelmsson   Sara Wrethed
Tillförordnad stadsdelsdirektör   Avdelningschef

Bilagor

1. Stadsledningskontorets förslag till riktlinjer för förenings- och kulturbidrag
2. Villkor för stadsdelsnämndens föreningsbidrag, fastställda den 19 december 2019

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jonas Wilhelmsson, Tillförordnad stadsdelsdirektör	2020-08-05